

Ett er nødvendig

Lesetekster: 2. Mos 19, 1-6 og Fil 4, 10-14

Evangelietekst: **Lukas-evangeliet kapittel 10, vers 38-42**

Forberedelse:

Les alle tre tekstene høyt sammen. Les så evangelieteksten stille hver for dere. Ta en runde og nevnt en ting dere la spesielt merke til, noe som gjorde spesielt inntrykk.

Spørsmål til samtale:

- Hva er den røde tråden i de tre tekstene denne søndagen?
- Hvordan vil du helst bli tatt imot når du kommer på besøk til venner?
- Jesus sa om Maria at hun hadde valgt den gode del. Hvordan vil du beskrive Marias valg? Hva kan vi lære av henne?
- Marta og Maria representerer ulike personligheter. Hva vil du si er deres respektive sterke sider? På hvilken måte trengs begge i en familie og et menighetsfellesskap?
- Hva betyr omsorg og gjestfrihet for deg?

Bønn:

Kjære Jesus, det er godt å være stille hos deg. Ganske stille lar du din stemme høre gjennom evangeliet. Du sier til oss: Hvorfor er dere bekymret? Bare én ting er nødvendig: et hjerte som lytter til mitt ord og Den hellige ånd. Amen. (Bønnen er skrevet av bror Roger fra Taizé)

Sammendrag:

Jesus var på besøk hos Marta og Maria. Marta gjør vertinnens plikter, mens Maria sitter på disippelplassen ved Jesu føtter og lytter hans undervisning. Men på den tiden var plassen ved en rabbiners føtter forbeholdt den innerste indre kretsen av hans mannlige følgesvenner. Ikke en kvinne. Marta prøver å få Jesu hjelp til å sette søsteren på plass, men Jesus tar henne i forsvar: "Marta, Marta! Du gjør deg strev og uro med mange ting. Men ett er nødvendig. Maria har valgt den gode del, og den skal ikke tas fra henne."

Det er noe som er viktigere enn sømmelighetens grenser. Noe som ikke avhenger av hvem du er eller hva du har gjort, om du er kvinne eller mann, rik eller fattig, flittig eller lat, pøbel eller englebarn. Det er én som ikke bryr seg om sånne ting. Han vil være sammen med alle. Det ene nødvendige er å gjøre som Maria – å sette oss hos Jesus og la ham bli det viktigste i livet. Plassen ved Jesu føtter er reservert for deg.

For de som ønsker å dykke dypere i tematikken, her følger hele Olavs preken:

I

Det var bare så vidt han kunne stå oppreist. Han svaiet sakte fra den ene siden til den andre, mens han tviholdt i dørkarmen for ikke å falle. I hånda hadde han noen fillete bæreposer som var proppfulle av flasker som klirret og klær som var mer skitne enn posene. Han hadde på seg en slitt sort skinnjakke med en flenge under den ene armen – kanskje etter en slåsskamp eller en batalje med politiet – og på beina hadde han et par gulnede joggesko som så ut som om de hadde blitt brukt hver eneste dag de siste 25 åra. Nå stod han og kjefte nede ved døråpningen, mens han veivet med hånda og prøvde å forstyrre mest mulig.

Jeg stod midt på gulvet, husker jeg. Møtet hadde akkurat begynt og jeg stod klar med en oppslått bibel. Min oppgave denne kvelden var å lese noen vers til åpning, men da døra hadde blitt revet opp, hadde jeg stoppet. Og så ble jeg stående litt ubesluttsom – og håpet at noen andre ville gripe inn.

*"Du hører ikke hjemme her.
Det er ikke din plass!"*

Alle viste hvem mannen i døråpningen var. Han var én av de mest bråkmakerne i Fredrikstad som hørte hjemme i det belasta miljøet på og rundt Blomstertorget. Belastet med narkotika, alkohol og rødsprit, og sikkert mer. Nesten hver helg kom de i klammeri med politiet og måtte tilbringe natta i fyllarresten. Men så var de ute igjen, og plaget alle de kom i nærheten av.

Men denne helga hadde de kristne ungdommene i Fredrikstad bestemt seg for å satse skikkelig på evangelisering. Ungdomsgruppa i Glemmen, som jeg tilhørte, og ungdomsforeningen på Betel – vi

hadde slått oss sammen for å drive med gateevangelisering nede i sentrum av byen. Vi snakket med alle vi møtte, vi delte ut drøssevis med traktater og vi inviterte alle til et kveldsmøte på Betel kl. 8 om lørdagskvelden... Men nå som møtet akkurat skulle til å begynne, så det ut som alt ville gå galt, for nede ved døra stod Fredrikstad pøbel nummer 1 og laget skikkelig spetakkel.

Det var Andreas som var kveldens leder, heldigvis. Han satt ved flygelet, men nå reiste han seg og gikk bortover mot døra. ”Hva er det du vil?” sa han litt hardt. ”Ha deg vekk, dua. Jeg vil komme inn!” Jeg holdt pusten og kjente svetten renne. Da bestemte Andreas seg. Han tok et godt tak i armen på mannen og dro han med seg ut i gangen. Og det siste vi kunne høre før de ble borte, var Andreas som sa: ”Du hører ikke hjemme her. Det er ikke din plass.” Og så ble det stille...

II

”Det er ikke din plass!” Ordene kunne like gjerne ha kommet fra Marta – for det stod tydelig skrevet i ansiktet hennes: ”Maria, du hører ikke hjemme ved Jesu føtter!”

Og hun hadde rett. Selvfølgelig hadde hun rett! Maria hadde ingen verdens ting å gjøre ved Jesu føtter. For Maria var jo en kvinne – og en kvinne skulle holde seg langt unna de religiøse lederne i Palestina. Tro og skrift og religion hadde ikke kvinnene noe med. Kvinner og barn hadde ingen religiøs status.

*For plassen ved Mesterens føtter
var jo forbeholdt hans disipler –
den innerste indre kretsen av hans
mannlige følgesvenner – og i hvert
fall ikke noen kvinne uansett hvor
godt hun kjente Mesteren fra før av.*

Blant jødene så var det bare mennene som hadde lov til å studere Skriftene. Det var bare guttene som kunne bli innviet til ”bar mitsva” – Lovens sønner – ikke jentene. Og ved feiringen av sabbatsgudstjenestene så var det bare mennene som ble regnet med. Det måtte 10 menn til – for holde en gyldig gudstjeneste. Og om det så var 100 eller 1000 kvinner til stede samtidig – så hadde det ingen betydning.

Nei, kvinnens plass var i hjemmet. Det visste Marta. Hun kjente sin tradisjon godt nok til å vite hva som var forventet – hva som sømmet seg – hva som var rett...

En kvinnens oppgave var å ta seg av mannens og barnas behov. Hun skulle lage mat og stelle hus, mens mennene skulle spise godt, føre alvorlige samtaler og fatte store avgjørelser. Slik var det – og slik skulle det være. Alt annet var helt uhørt! Og likevel så presterte altså denne freidige lillesøsteren hennes, ikke bare å gå inn til Mesteren, men hun satt seg til og med ved hans føtter. Helt utrolig! Det var like før Marta svimte av – bare i opphisselse. For plassen ved Mesterens føtter var jo forbeholdt hans disipler – den innerste indre kretsen av hans mannlige følgesvenner – og i hvert fall ikke noen kvinne uansett hvor godt hun kjente Mesteren fra før av. ”Dette er ikke din plass,” kokte det inni henne. ”Vil du se å ha deg vekk litt brennkvik!” Desperat vendte hun blikket mot Jesus. Kanskje han følte seg fornærmet av Marias påtrengenheter. Kanskje han ville reise seg i sinne og aldri mer komme

tilbake på besøk. Kanskje han ville bryte kontakten med Lasarus – siden han har så liten kontroll over sine søstre...

Men så øynet hun et lite håp. Han ville vel i hvert fall støtte henne og hjelpe henne med å sette Maria på plass. Hun gikk forsiktig noen skritt nærmere og sa: ”Herre, bryr du deg ikke om at min søster lar meg gjøre alt arbeidet alene? Si til henne at hun skal hjelpe meg.”

III

”Marta, Marta! Du gjør deg strev og uro med mange ting. Men ett er nødvendig. Maria har valgt den gode del, og den skal ikke tas fra henne.”

”Maria har valgt den gode del,” sa han. Hva mente han med det? Hva var det som var ”så godt” som Maria hadde valgt? Latskap og flukt fra en kvinnes plikt? Freidighet og uforskammethet i møte med en stor lærer? Hva var det som var så godt med det? Brydde han seg ikke om at Maria trampet inn på mennenes område? Så han ikke hvor usømmelig det var?

Marta strenet ut på kjøkkenet. Hjertet hamret i brystet på henne. Hun trengte tid til å samle seg. Hun trengte luft til å klarne tankene. Ordene hans kimte fremdeles i ørene hennes: ”Ett er nødvendig. Maria har valgt den gode del...” Men hva mente han?

Hun pustet tungt og lot tankene fly... Av en eller annen grunn kom hun til å tenke på naboene deres – gamle Miriam og sønnen hennes, Asjer. Miriam var enke. Mannen hennes døde for lenge siden, mens Asjer fremdeles var en liten gutt. Derfor var Miriam og Asjer var så nært knyttet til hverandre. De pleide å sitte ute i hagen hver eneste kveld og synge de gamle salmene sammen, bare de to. Marta pleide ofte å sette seg ved vinduet og nynne med...

”Kjære sønn,” sa hun med tårer i øynene, ”jeg har nok av kjoler så jeg klarer meg. Jeg trenger ingen ny kjole. Men jeg trenger deg!”

For drøyt ett år siden hadde Asjer giftet seg, og som vanlig var – så hadde han tatt med seg sin unge kone og flyttet inn hos Miriam, og Miriam hadde trukket seg litt unna, for ikke å gå i veien for det nybakte ekteparet. Det eneste hun bad sin sønn om var at de to kunne fortsette å sitte litt sammen i hagen noen kvelder og synge salmer. Og Asjer hadde straks svart at det ville han gjerne. For det var like viktig for ham som for henne, hadde Miriam fortalt.

Den første tiden etter bryllupet hadde visst alt gått greit. Men Asjer hadde jo mye å gjøre nå som han måtte forsørge en familie, og etter bare noen uker begynte han å få problemer med å finne tid til de små kveldsstundene sammen med moren og forholdet deres var ikke lenger som før. Det var lett å se...

Men så i forrige uke hadde Miriam feiret sin bursdag – og Marta og Maria hadde selvfølgelig vært invitert. Og mens de var der, hadde Asjer kommet hjem med en flott kjole som gave til sin mor. ”Gratulerer med dagen, mor!” sa han og la den stolt i fanget hennes. Men hun stirret bare på den og så nesten bedrøvet ut. ”Liker du den ikke?” hadde han spurt forbauset da han så hennes reaksjon, men hun svarte ham fremdeles ikke. Da falt han til slutt på kne foran henne og sa ”Hva er det, mor? Hva er det som er galt?” Og da løftet Miriam blikket og så på ham. ”Kjære sønn,” sa hun med tårer i øynene, ”jeg har nok av kjoler så jeg klarer meg. Jeg trenger ingen ny kjole. Men jeg trenger deg!”

IV

”Men ett er nødvendig.” Plutselig forstod hun det. Marta fikk en klump i halsen da hun skjønnte hva det var Jesus hadde forsøkt å vise henne.

*Ett er nødvendig: Å gjøre som
Maria – å sette deg ned hos Jesus
og la ham bli det viktigste i livet ditt.*

Det er noe som er langt viktigere enn sømmelighetens grenser. Det er noe som ikke avhenger av hvem du er eller hva du har gjort, om du er kvinne eller mann, om du er rik eller fattig, om du er flittig eller lat, om du er pøbel eller englebarn. Det er én som ikke bryr seg om sånne ting. Det finnes én som ønsker å være sammen med alle – uansett hvem. Akkurat som Miriam savnet å være sammen med Asjer – så finnes det én som bare lengter etter å være sammen med deg – bli kjent med deg – hjelpe deg – lede deg – frelse deg...

Det betyr ikke at han vil at du skal flykte fra virkeligheten og fra oppgaver og ansvar. Men det betyr at det er noe som er viktigere enn alt det andre – det er noe som er viktigst. Ett er nødvendig: Å gjøre som Maria – å sette deg ned hos Jesus og la ham bli det viktigste i livet ditt. For det er bare hos Jesus du kan få kraft til å leve og mot til å tro...

Plassen ved Jesu føtter er ikke reservert for noen andre – den er reservert for deg! Den er ”den gode del” – og å bruke den – det er det ”ene nødvendige”! Gjør du som Maria – grip sjansen i dag!